

Ulovlighetsoppfølging - Hva er overtredelser av mindre betydning?

Sara Holthe Jaklin, nestleder juridisk seksjon

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

14. nov 2022

Pbl. § 32-1- intro

- Kommunen har plikt til å forfølge ulovligheter etter plan- og bygningsloven
- Formål: Bringe ulovligheten inn i lovlige former
- *Kommunen skal forfølge overtredelser av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven.*
- *Er overtredelsen av mindre betydning, kan kommunen avstå fra å forfølge ulovligheten. Beslutning om dette er ikke enkeltvedtak.*

Hva innebærer plikten?

- Utgangspunktet: alle overtredelser
- Ikke en plikt til å undersøke alle mulige ulovligheter i alle byggesaker
- Naboer får ikke rettskrav på oppfølging
- Sammenheng med tilsynsplikt, pbl. § 25-1
 - Utover dette; kommunen har mulighet til å prioritere omfang og intensitet
 - NB! Fremdrift
 - Statsforvalteren har også anledning til å følge opp ulovligheter

Overtredelser av mindre betydning

- Hører til kommunens skjønn
- Henleggelse eller «påtaleunntatelse»?
- NB! Forholdet blir ikke lovlig

Noen sentrale momenter i vurderingen

- Avvikets betydning for de interesser som plan- og bygningslovgivningen skal sikre
- Art og omfang
 - Farlig?
 - Stort?
 - Virkninger/konsekvens?
 - I strid med plan?
- Nabotvist?

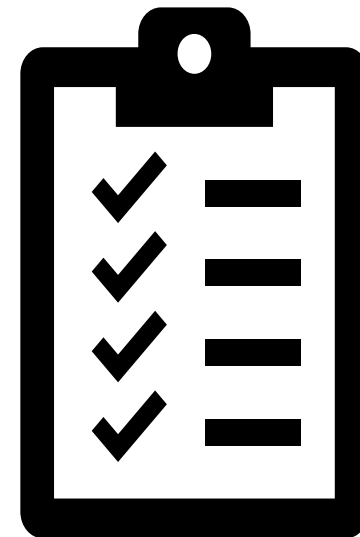
Eksempelsaker

Uttalelser fra Sivilombudet:

SOMB-1984-143

SOMB-2008-1561

SOMB-2015-8

Nabotvist om takutspring – SOMB-1984-143

- Saken som initierte unntaksbestemmelsen
- Takutspring på hytte i strid med avstand til nabo
- Eksempel på nabotvist

Enebolig plassert feil - SOMB-2008-1561

- Enebolig som var 1,5 meter for høy og feil plassert
- Kommunen vektla «samfunnsmessige og mellommenneskelige forhold» og Fylkesmannen var enig
- Sivilombudet; ikke adgang til en slik avveining
- Uforholdsmessig? Høy terskel

Vann- og avløpsanlegg – SOMB-2015-8

- Vann og avløpsanlegg, ikke omsøkt eller godkjent
- Stort utbyggingsområde – 1360 leiligheter
- Omfanget av anlegget
- Ikke avgjørende at anlegget hadde fungert godt, eller at det var gått lang tid

Saksbehandling – hvordan går man frem?

Foto:

- Saksbehandling i forkant
 - Svar på henvendelser/foreløpig svar
 - Partsinteresser
- Starten på ulovlighetsoppfølging: Forhåndsvarsel til «den ansvarlige»
 - Etterhåndssøknad?
- Forhold av mindre betydning?
 - Skriftlig beslutning

Rettsvirkning ved «påtaleunntatelse»

- Tiltaket blir ikke lovlig
- Saken er ferdig:
 - Bygningsmyndighetene kan ikke seinere ombestemme seg og forfølge det ulovlige forholdet

Klage og prøving

- Beslutning om å ikke forfølge ulovligheter er ikke et enkeltvedtak
- Klager på en slik beslutning må avvises
- NB! Klagerett på avvising, jfr. fvl. § 2 bokstav b), jfr. fvl. § 28
- Endringer i klageinstansens prøving – SOMB-2018-4398

Lovlighetskontroll – koml. § 27-1

- Tre kommunestyremedlemmer krever det, eller «særlige grunner» tilsier det
- Sikkerhetsventil og supplement
- Omfatter også beslutninger
- Beslutninger om å unnlate å forfølge ulovligheter kan lovlighetskontrolleres

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmarkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Sara Holthe Jaklin

nestleder juridisk seksjon

fmtrshj@statsforvalteren.no

Facebook [statsforvalterentromsogfinnmark](https://www.facebook.com/statsforvalterentromsogfinnmark)

Twitter [Statsforvalt_TF](https://twitter.com/Statsforvalt_TF)

Nettside statsforvalteren.no/troms-finnmark